

שבת קודש – יום שני של שבועות – בחוץ לארץ
שבת פ' נשא (אסרו חג) – שבת 'נאך' שבועות – בארץ ישראל

מוסיף והולך:

פתח ההיכל כדי שיראו אותה מרחוק, ואז הכניסו את לחם הפנים החדש והוציאו את הישן, והראו לכל עולי רגלים שהגם שכבר עברו שמונה ימים מעת שהונח הלחם על השלחן, עדיין הוא חם כאילו עתה יצא מהתנור, ושעולה ממנו עשן גדול עד שנראה למרחוק, והכריזו הכהנים **ראו חיבתכם לפני המקום**, ותדעו שהקב"ה עושה נס זה כדי להראות שאתם חביבים לפניו, ומעמד הזה היה חיזוק גדול לבני ישראל.

והנה בפסח וסוכות שימי החג הוא שבעת ימים, והיו נשאים שם כל שבעת ימי החג, וממילא היו נמצאים בירושלים גם בשבת שבתוך הרגל וכל ישראל היו מהדרים להיות נוכח שמה בעת ההוא כדי לראות הנס, אכן בחג השבועות שהוא רק יום אחד, וביום השני כבר יכולים ליסע הביתה, עכ"ז נשארו החסידים ואנשי מעשה בירושלים גם על שבת שלאחר החג כדי לראות את הנס, לידע ולהרגיש קרבת וחיבת ה', ולכן נקרא השבת הזה **שבת נאך שבועות** שהוא עוד חג השבועות, כי המשיכו והאריכו את היו"ט שבועות ולא רצו לנסוע הביתה עד שיזכו לראות חיבת ה', עד כאן דברי קדש.

בני ארץ ישראל יקראו את שם השבת הבא **שבת פרשת נשא**, וקוה קוינו שגם אנו נזכה לזה כי אחכה לו בכל יום שיבוא, אכן אם ח"ו עדיין לא יבוא הגואל צדק, אז יהיה בחוץ לארץ **שני ימים טובים** של שבועות, ונצטרך לחכות עוד שבעת ימים על שבת פרשת נשא.

אבל מה דמתאמרא בשם צדיקים, שהשבת אחר שבועות נקרא בשם **שבת נאך שבועות**, זה אינו קשור עם פרשת נשא, כי זה קאי על השבת הזה, שהוא 'אסרו חג' בארץ ישראל ויום שני של שבועות' בחוץ לארץ.

והוא, דאמר הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זל"ה טעם המימרא 'שבת נאך שבועות', על פי מה דאיתא בשו"ת הרדב"ז (ח"ו ב' אלפים קעח), שבשלש רגלים באו כל ישראל לראות את פני ה' בבית המקדש, ואחד מעיקר הזמנים המיוחדים של החג שעליה השתוקקו כל ישראל, היתה בשבת שבתוך החג, שבאותה השבת התאספו רבבות אלפי ישראל אל בית המקדש אחר צהרים, ברצונם לראות את ה'מצב' של העלאת **לחם הפנים** החדש והורדת הישן, ואז הגביהו הכהנים את **שלחן הזהור** ממקומה, ומשכוהו מעט לצד

ובכן בשבת הזה שהוא אחר החג 'שבת נאך שבועות', יש לנו הזכיה להאריך את יוקר קדושת החג ולהחזיק בתוקף את הרושם הנפלא של יום הגדול והנורא, שהרכין ה' את כל צבא מרום וכולם כאחד ירדו לעולם הזה לראות איך בני ישראל מקבלים מחדש באהבה וברצון את התורה הקדושה והחביבה, והגם שבעוה"ר אין לנו בית המקדש ואין לנו העבודה, ואין לנו גילוי חביבות ה' בלחם הפנים, עם כל זה יש לנו הארה עצומה ונפלאה להאריך ולהמשיך עוד את 'קבלת התורה' על ידי שנתבונן בענין קבלת התורה ונמשיך בקבלתה ובקיומה.

והנה כולנו אמרנו הסדר של 'תיקון ליל שבועות', ובין השאר אומרים שם את כל תרי"ג מצוות, וידוע שאמירתה אין לה שייכות מיוחדת עם ה'תיקון הגדול' הנעשה בלילה הקדושה הלז, שהם, (א) סיום 'המשכת המוחין' של עבודת ימי הספירה, (ב) תיקון הכתר, (ג) קישוטי ותכשיטי כלה, כידוע, אלא לעצם החג של קבלת התורה, ואכן כן היה מנהגו של של מרן החתם סופר זלה"ה שאמר התרי"ג מצוות ביום שבועות אחר קריאת התורה, כי זה דבר פשוט וברור שכדי לקבל התורה צריכין לידע הלכותיה.

ובכן אין אמירתה כמו לחש שיהיה סגי באמירה בעלמא 'דורכזאגן', רק צריכין להתבונן בכוונתה, לידע מה ה' אלקיך שואל מעמך, וכמו אדם הנכנס לשרת בצבא, שצריך מקודם לידע כל נימוסי וחוקי הצבא, כן כל אדם הבא לצבוא צבא בעבודת השי"ת, שצריך לידע חוקי השי"ת, ולכן נחוץ ללמוד התרי"ג מצוות.

וכמו שראינו איך רבינו בעל הש"ך זלה"ה שכל בית ישראל נשען על פסקיו בהלכה, הטריח עצמו לחבר ספר קטן הנקרא בשם פועל צדק, שבה מבוארים כל התרי"ג מצוות בקיצור נמרץ ממש, וכותב שם הטעם שחיבר את הספר הזה, וזה לשון קדשו:

"מפני שראיתי בני עמינו אין משים על לב להיות התרי"ג מצוות שגורים בפיו, ולדעתי שזה כוונת חכמינו ז"ל באמרם (שבת קלח:): עתידה תורה שתשתכח מ'ישראל' שאין יודעין את פשטות מצוות התורה, ועל ידי שיחזרו את התרי"ג מצוות יקויים הפסוק (יהושע א ח): לא ימוש ספר התורה הזה מפיד, והגית בו יומם ולילה, למען תשמר לעשות פכל הפתוב בו, כי אז תצליח את דרכך וגו', ואולי נזכה שבזה תמלא הארץ דעת ורוח טהרה, ונזכה ליום שכולו אורה, עד כאן לשון קדשו.

ובספר שמע ישראל (ח"ג מאמר נר מצוה) מביא מנהגו בקודש של רביה"ק בעל ייטב לב זלה"ה, שהיה לו שיעור קבוע בכל שבת קודש בבוקר קודם התפלה, לחזור את התרי"ג מצוות. ומביא שם מספר של"ה הקדוש, איך מפליג בגודל החשיבות ללמוד ולחזור על התרי"ג מצוות לידע בעל פה כל מצוה ומצוה, ומביא דברי רבינו השל"ה הק' שמסיים בלשון קדשו 'שכל מי שמנדב לבו לאהבת התורה יעשה כן'.

ונפלא לראות בספר הקדוש יושר דברי אמת (אות יד), שמספר מה שענינו ראו בשנת תקל"ז לפ"ק, כאשר היה על חג השבועות אצל הרה"ק המגיד מוֹלֵאטְשׁוֹב זלה"ה, ובליל שני של שבועות בין מנחה וערבית דרוש דרש המגיד הקדוש מענינא דיומא, והיה בדיחא דעתיה מאוד, ואמר להציבור 'האם אמרתם את התרי"ג מצוות', זה לא נתקן לאמירה בעלמא, רק לאמרם כדי לעשותם, והתחיל להראות להם איך להתבונן בעת אמירתם איך אפשר לקיימם.

והתחיל במצוה הראשונה, שהקשה להם 'למה נכתב כפל לשון פָּרוּ וּרְבּוּ, הלא שניהם ענין אחד הוא', ומספר הרה"ק רבי פייבוש מוֹזַבְאָרְיִזש זלה"ה (שם בספרו יושר דברי אמת), שמגודל הבושה לא ענה כלום, אז ניגש המגיד הקדוש אליו ושאלו עוד הפעם, 'למה נכתב כפל לשון

פָּרוּ וָרְבוּ, הלא השי"ת אמר בלשון זה כדי שנדע בברירות מה רצון השי"ת בזה המצוה, ולמה לא נתבונן במצות ה' מה היתה כוונתו ומה הוא דורש מאתנו, ואז ענה דברי רש"י, **פָּרוּ** עשו פירות, ו**וָרְבוּ** שאחד מוליד הרבה. אך על זה הקשה המגיד הקדוש ז"ל שאם כן היה די שיכתוב רק תיבת **וָרְבוּ**, וכבר נדע שני הלימודים.

והיה נוכח שם הרה"ק רבי הערש **מענדל מאניפאלי זלה"ה** (בנו וממלא מקומו של הרה"ק הרבי ר' זושא זלה"ה), שהתפלל הרבה בבית מדרשו של המגיד שם בעיר בראד, והוא נענה ואמר שגם בפרשת בחוקותי כתיב כפל לשון בברכת השי"ת **'וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם'**. על זה שאלו המגיד, הרי הוספת קושיא על קושיתי, כי גם פסוק הזה צריך ביאור, ושם פירוש רש"י **'וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם'** בקומה זקופה, והרי צריכין לידע מה זה 'קומה זקופה'.

ובספר יושר דברי אמת האריך שם בענין הזה, ובסוף (אות כ) מביא סיום התירוץ שאמר המגיד הקדוש, כי האדם הולך בקומה זקופה וראשו למעלה, מה שאין כן הבהמה הולכת כפופה לארץ וראשה למטה, והטעם, כי באדם יש **נשמה קדושה** המגביהו וממשיכו למעלה, מה שאין כן בהמה שהיא כולה גשמי וחומרי לכן פניה למטה לארץ תמיד.

והסביר שם בדרכי העבודה, שרצון השי"ת הוא שהאדם יתנהג בקדושה וטהרה ואז יהיה **בבחינת אדם** ההולך בקומה זקופה, וזה היתה גם ברכת השי"ת **'וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם'** שתתרבו בעולם ותצטרכו לעסוק בעניני העולם, ואז יש חשש שהאדם יתגשם וישתקע בארציות ותאוות עולם הזה, לכן ברכם בברכה שניה **'וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם'** בקומה זקופה, שעם כל העסק בעניני ארציות תשארו ערליכע אידן, והכוונה שהגם שצריכין לעסוק בעניני גשמיות לצורך קיום מצות, ולמשל שנצטוונו בשבת ויו"ט לאכול

סעודות גדולות עם כל ההנאות (עיין נועם מגדים ר"פ ראה), עם כל זה צריכין לעשות הכל באופן של מצוה, שיעמיד אתכם בקומה זקופה, כי **קומת האדם** הוא דוגמת העשר ספירות, שהמוחין הם מלמעלה, והמדות הם מלמטה, וכל זמן שהאדם הוא בבחינת **מה שליט על הלב**, אז מוחו גבוה למעלה מלבו והרי הוא עומד בקומה זקופה, מה שאין כן אם תאוות הלב מתגברים על המח חס ושלוש, אז נכפף הראש אל הגוף, כן הסביר המגיד הקדוש מזלאטשוב זכותו יגן עלינו אמן, עיין שם באורך דברי קדשו.

הרי לן דרך הצדיקים, ללמוד כל מצוה בהתבוננות, ולהתעמק בה לידע מה היה רצון השי"ת בזה המצוה, וכשאדם מחשב כן אז הרי קיבל את התורה באמת.

ואמר הרה"ק **בעל תפארת שלמה זלה"ה**, שבעת קבלת התורה נתן לנו השי"ת שני מתנות טובות:

(א) נתן לנו את 'התורה' שעל ידה זוכין לחיי עולם הבא.

(ב) נתן לנו את הסגולה של 'מחשבה כמעשה'.

והכוונה, הוא חידוש נפלא, שלכן לא נצטוונו ביום טוב שבועות על שום מצוה מיוחדת מן התורה, כמו בפסח אכילת מצה וכדומה, ובסוכות סוכה וד' מינים וכדומה, להורות שעיקר החג הוא **המחשבה**, ולכן ב'קבלה' לחוד כבר נחשב כאילו קיים את כל התורה כולה, ולזה נקרא בשם **עצרת** לומר שאין בה שום מצות מעשיות רק שביתה ועצירה ממלאכה, וזה גם כוונת שם החג **יום 'קבלת' התורה**, לומר שהקבלה היא העיקר.

ובבני יששכר מבאר בזה הפסוק (שמות יא ה) **וְעָתָה אִם שָׁמָעוּ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי, וְהָיִיתִם לִי סֶגְלָה מִכָּל הָעַמִּים, וּפִירַשׁ רַשִׁי 'אִם עָתָה תִּקְבְּלוּ עֲלֵיכֶם יַעֲרֹב לָכֶם מִכָּאן וְאֵילָךְ, וּמִבָּאֵר**

שהקב"ה התנה עם שמים וארץ שאם לא יקבלו ישראל חס ושלום את התורה אחזיר אתכם לתוהו ובוהו, אך זה דוקא אם לא יקבלו, אבל כיון שקיבלו, בקבלה לבד נתקיימה, אפילו חס ושלום לא יקיימו את התורה. וכמו שרואין בכלה הנכנסת לחופה, שתיכף משקיבלה הקידושין משתנית שמה לשם בעלה, הגם שעדיין לא עשתה כלום לטובתו, וכן הוא עם התרי"ג מצוות, שתיכף כשאומרים אותה בכוונה וברצון לקיימם, נחשב כאילו עשינו אותה בפועל.

אך יש לזכור נקודה נחוצה, אמרו חכמינו ז"ל (אבות פ"ד כא) וְאֵל יִבְטִיחֶךָ יִצְרָךְ שֶׁהָשְׂאוֹל בֵּית מְנוּס לֶךְ, שְׁעַל כָּרְחֶךָ אֶתָּה נּוֹצֵר, וְעַל כָּרְחֶךָ אֶתָּה חַי, וְעַל כָּרְחֶךָ אֶתָּה עֲתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן, וביאר הרה"ק מקאמארנא זלה"ה שכמה פעמים סובר האדם שמעמדו בעבודת ה' הוא בכי טוב, כי סוף כל סוף יש לו הרבה מצוות, וחושב שהגם שכבר חטא הרבה, אבל איני רשע לגמרי, לכן מסתם אכנס לגיהנום על זמן קצר למרק העוונות, והרי משפט רשעים בגיהנום הוא רק י"ב חודש, וסוף כל סוף איני רשע גמור ואולי אצא עוד מקודם, ואחר כך תיכף אזכה להכנס לגן עדן, והכל יהא מסודר.

לזה אמרה המשנה, שלא כן הוא, אלא צריכין לחטוף לעשות עוד מצוות ועוד מצוות, כי אם יגיע נשמתו למעלה במיעוט מצוות אז לא יסייע לו הגיהנום, ויצטרך להתגלגל עוד הפעם להשלים החלוקא דרבנן שלו הכלולה מתרי"ג מצוות, כי יש רמ"ח מצוות עשה לתיקון הרמ"ח אברים, ושס"ה מצוות לא תעשה לתיקון השס"ה גידין, ואם חסר אפילו מצוה אחת יחסר לו מהחלוקא דרבנן לאותה האבר או הגיד, הרי לן שצריכין באמת להשתוקק לקיים 'כל' המצוות, ולחטוף לעשות כל כמה מצוות שיש ביכלתו.

ואלו המצוות שאי אפשר לקיימם בזמן הזה, כגון הלכות עבודת המקדש, או הלכות השייכים

רק לכהנים ולוים, וכדומה, הנה יש כמה עצות על זה, והעיקר הוא לימוד הלכותיהן, כאמרם ז"ל (מנחות קי.) כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, וכמו שהאריך בפרטי ענין זה רביה"ק בעל בני יששכר זלה"ה בספרו הקדוש דרך פקודין בהקדמה, עיי"ש דבריו המתוקים באריכות נפלא.

והגם שיש כמה מניעות ועיכובים לקיום המצוות וגם לרבות אפילו ללימוד כל המצוות, לזה טוב לזכור מה שאמר הרה"ק רבי מאטל סלאנימער זלה"ה בשם הרה"ק בעל יסוד העבודה זלה"ה, יסוד נפלא לכל חיי איש הישראלי, והוא "להחזיק מעמד לקיים כל הקבלות ורצונות טובות, ולא לשנות כלום בשביל מניעות ותירוצים", וזה תוכן דבריו:

בפסוק (בראשית לו יב) וְתִמְנַע הִיתָה פִּילְגֶשׁ לְאַלְיָפוֹ בֶּן עֵשׂוֹ, וְתִלְדַּ לְאַלְיָפוֹ אֶת עֲמֶלֶק, ופירש רש"י שהשתוקקה להתדבק בזרעו של אברהם, וכשלא היה לה יכולת לזה נעשתה פלגש לאליפז בן עשו. ואמר שתיבת תִּמְנַע הוא לשון מְנִיעָה, שהיצר הרע בא לאברהם אבינו עם המון תירוצים ו'מניעות' שאי אפשר לו לקיים המצוות, ורצתה להתדבק בו היינו שיקבל את המניעות שיהיה לו תירוץ לפטרו שלא יצטרך לקיים המצוות, אך אברהם דחה אותה בשתי ידים, וקיים את המצוות מבלי להסתכל כלל על המניעות, וכן היה עם יצחק ויעקב, אכן כשבא היצר הרע עם המניעות אל עשו ואליפז שמחו לקראתו בשמחה רבה, כי עתה יתפטרו מלקיים המצוות, ונתדבקו בה, ומשידוך כזה של המון תירוצים יצא מקור הרשע הנקרא 'עמלק'.

ולכן כאשר אומרים ולומדים את התרי"ג מצוות, צריכין גם להשתוקק לקיימם, ואז נחשב כאילו עשיתם, ובזה לא נצטרך להתגלגל, ונוכל לזכות לעולם הבא, צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה ויהיה חלקינו עמהם, אמן.